

Det kongelige danske geografiske Selskab.

Selskabets Protektor er **Hs. Majestæt Kongen**,
og dets Præsident er **Hs. kgl. Højhed Kronprinsen**.

Selskabets Bestyrelse bestaar af:

Ravn, Marineminister, Viceadmiral, 1ste Vicepræsident.
Schroll, Generaløjtnant, 2den Vicepræsident.
Augustin Gamél, Etatsraad.
Le Maire, Oberst, Chef for Generalstabens topografiske Afdeling.
H. Scharling, Dr. theol., Professor ved Universitetet.
Valdemar Schmidt, Dr. phil., Professor.
Thrige, Professor.
Warming, Dr. phil., Professor ved Universitetet.
O. Irminger, Kommandør, Sekretær.

Selskabets Raad bestaar af:

Ussing, Dr. phil., fhv. Professor ved Universitetet. Raadets Formand.
Emil Madsen, Oberst, Viceformand.
Bagger, Højesteretssagfører.
Bloch, Rektor.
Brasch, fhv. Kollaborator.
A. Feddersen, Fiskerikonsulent.
Arnold Gamél, Grosserer, Cand. med. & chir.
C. A. Garde, Kontreadmiral.
C. Grønlund, Professor.
C. Hansen, Lektor ved Landbohøjskolen.
G. Holm, Kommandør i Flaaden.
A. Hørgaard, Kaptajn i Flaaden.
Hørring, Konseilspræsident.
J. A. D. Jensen, Kaptajn, Navigationsdirektør.
Krabbe, Herredsfoged.
P. Lauridsen, Skoleinspektør.
Troels Lund, Dr. phil., Professor.
P. Müller, Dr. phil., Kammerherre, Overførster.
Nieuwenhuis, Oberst i Artilleriet.
A. Paulsen, Bestyrer af Meteorologisk Institut.
Rosenstand, Gehejmeetatsraad, Kabinetssekretær.
J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Dr. phil., Bibliothekar og Assistent ved botanisk Have.
H. P. Rothe, Kommandør.

Ryberg, Kontorchef i den kgl. grønlandske Handel.
K. Rordam, Dr. phil., Geolog.
K. J. V. Steenstrup, Dr. phil., Geolog.
Stephensen, Direktør for den kgl. grønlandske Handel.
Wandel, Kontreadmiral i Flaaden.
Willume-Jantzen, Cand. math., Underbestyrer ved Meteorologisk Institut.

Selskabets Guldmedalje er tildelt:

Fridtjof Nansen, Dr. phil., Professor ved Universitetet i Kristiania.
G. Holm, Kommandør i Flaaden.
Sven Hedin, Dr. phil.
Th. Thoroddsen, Dr. phil.

Selskabets Æresmedlemmer ere:

H. Mohn, Professor, Chef for Meteorologisk Institut i Kristiania.
A. E. Nordenskiöld, Friherre, Professor i Stockholm.
L. Palander af Vega, Kommandør i den svenske Flaade.
Fridtjof Nansen, Dr. phil., Professor ved Universitetet i Kristiania.
Guido Cora, Professor i Turin.
Otto Sverdrup, norsk Skibsfører.
Erich v. Drygalski, Dr. phil., extraordinær Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin.

Selskabets korresponderende Medlemmer ere:

A. de Richelieu, Admiral hos Kongen af Siam.
J. Henningsen, Driftsbestyrer i Shanghai.
Cl. Odhner, Professor ved Universitetet i Lund.
Th. Thoroddsen, Dr. phil.
J. C. Poestion, Literat i Wien.
Carl Lumholtz, Cand. theol., Kristiania.
Philipp Paulitschke, Dr., Professor ved Universitetet i Wien.
H. v. Schwerin, Baron, Professor i Geografi ved Universitetet i Lund.
L. Bertholon, Dr., Præsident for „L'Institut de Carthage“.
Gauckler, Museumsinspektør i Tunis.
Ernst v. Hesse-Wartegg, Generalkonsul.
Frank Vincent, amerikansk rejsende og Forfatter.

Selskabets livsvarige Medlemmer ere:

Hs. Højhed Johan, Prins til Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg.	V. Holstein, Komtesse, Sofiehøj.
Pontoppidan, Generalkonsul, Hamborg.	C. H. v. Grevenkop-Castønskiold, Hofjægermester, Frederikslund.
Vald. Schmidt, Dr. phil., Professor.	Fugl, N., Overbanemester, Thisted.
Frantz Adolph, Grosserer.	Reusch, Dr. phil., Kristiania, Bestyrer af den norske geologiske Undersøgelse.
Fr. Tutein, Godsejer, Gurrehus.	A. de Richelieu, Admiral hos Kongen af Siam.
Hennings, Cand. polit., Direktør.	Kristiansen, Kaptajn i Siam.
Sporon, Kammer- og Jagtjunker.	Lüttichau, Kammerherre, Tjele.
P. Lindegaard, Fabrikejer.	Madsen, H. P., Apoteker, Ass. farm.
Lindegaard, Frue.	Nielsen, Generalkonsul, Rio Janeiro.
Neijendamb, Grosserer.	Aug. Gamél, Etatsraad.
Schulin, Zeuthen, Greve, Tølløse.	Emma Gamél, Etatsraadinde.
Rafn, Christiane, Frøken.	Martin R. Henriques, Vexelmægler.
Rafn, H., Frøken.	H. Krag, Direktør, Næstved.
Rafn, Caroline, Frøken.	Cyrille Gamél, Hr.
Rafn, D., Frøken.	Eigil Knuth, Greve, Premierløjtnant i Livgarden.
Rafn, H. Adjunkt.	Marie Dymphna Knuth, Grevinde.
Johanne Bartholin, Stiftsdame.	Marguerite Gamél, Frøken.
E. Neergaard, Enkefrue.	

Selskabet talte d. 1ste Januar 774 Medlemmer, hvoraf 35 ere livsvarige.

Selskabets *Kasserer* (og tillige dets Hovedkommissionær) er Boghandler *V. Oscar Sotofte*, og dets *Revisorer* ere: *Frølund*, Fuldmægtig i Finansministeriet, og *Blangstrup*, Kaptajn i Hæren.

Paa et af Selskabets Raad afholdt Møde vedtoges det at tildele Dr. phil. *Th. Thoroddsen* Selskabets Guldmedalje samt at optage Dr. phil., extraordinær Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin, *Erich v. Drygalski* som Æresmedlem.

I det første Møde i Vinteren 1898—99 holdt Prof. theol. *H. Scharling* Foredrag om *den nye Frelserkirke og det gamle Johanniterhospitium i Jerusalem*.

I det andet Møde holdt Kommandør *B. Münter* Foredrag om *sociale Tilstande i det nuværende Japan* med Forevisning af *Lysbilleder*.

I det tredje Møde overrakte Selskabets Vicepræsident, Hs. Excellence Generallejtant *Schroll* Selskabets Guldmedalje til Dr. *Th. Thoroddsen*.

Hs. Excellence udtalte sig i varme, anerkjendende Ord om den utrættelige Virksomhed, som Dr. Thoroddsen i en lang Aarrække havde udfoldet paa Island ved sine ihærdige Undersøgelser. Disse videnskabelige Undersøgelser, der vare blevne paabegyndte, da Dr. Thoroddsen var en ung Mand og ved hans eget Initiativ, vare ofte blevne foretagne under vanskelige Forhold og havde vundet berettiget Opmærksomhed i Udlandet. De havde givet et betydnings-

fuldt Bidrag til Kjendskabet til Islands Geografi, foruden i andre Retninger at udvide Kjendskabet til denne paa Grund af sin Befolkning og sin Natur interessante Ø.

Forsamlingen hørte staaende paa Vicepræsidentens med levende Bifald modtagne Henvendelse til Dr. Thoroddsen, der under kraftige Haandklap modtog Medaljen og takkede med omtrent følgende Ord:

Jeg tillader mig ærbødigst at takke *Hs. Kgl. Højhed Kronprinsen*, Selskabets Præsident, *Deres Excellencer Vicepræsidenterne* og *det kgl. geografiske Selskab* for den store Ære, som er bleven mig til Del. Jg maa ogsaa udtale min store Taknemmelighed for, at det kgl. geografiske Selskab, siden jeg for [sytten Aar siden begyndte mine Undersøgelser, har fulgt mine Arbejder med Interesse og Sympathi, og at Selskabets Tidsskrift med største Beredvillighed har optaget Beretningerne om mine Undersøgelser. Den smukke Medalje vil derfor altid være mig et dyrebart Minde og en Spore

til fortsatte Arbejder for den videnskabelige Geografi i Almindelighed og for det kgl. danske geografiske Selskab i Særdeleshed. Endnu engang min hjerteligste og ærbødige Tak for den store Udmærkelse.

Forfatteren *Aage Meyer Benedictsen* holdt derpaa Foredrag om *sin Rejse i Albanien i Sommeren 1898*.

I det fjerde Møde holdt Premierløjtnant *E. Ron-*

ning Foredrag om *et Besøg i afsidesliggende Egne af Karkasus og ved Badestedet Abas-Tuman*.

I det femte Møde gav Kaptajn i Hæren *Rimestad* Meddelelser fra *Generalstabens Opmaalingsarbejder paa Færoerne* med Forevisning af *Lysbilleder*.

I det sjette Møde holdt Professor, Dr. phil. *Valdemar Schmidt* Foredrag om *de nyeste Undersøgelser i Ægypten*. Mumier af en Kat og en Fugl afvikledes.

Højlandet ved Langjökull paa Island.

Rejseberetning fra Sommeren 1898 af Dr. phil. *Th. Thoroddsen*.

Hermed et Kort.

I Sommeren 1898 berejste jeg den Del af Islands indre Højland, der ligger NV. for Langjökull samt Bjerglandet bagved Borgarfjordens Dale. Dette var den eneste Del af Island, som jeg endnu havde tilbage efter den oprindelig i Aaret 1881 lagte Plan for en geografisk-geologisk Rekognosering af hele Landet. De Egne paa Højlandet, som undersøgte sidste Sommer, ere forholdsvis let tilgængelige; de ligge de fleste Steder kun 14—1800 Fod o. H.; der findes en ret frodig Plantevæxt paa større Strækninger; der er fuldt af Ørreder i de mange Søer og et rigt Fugleliv; desuden er der ingen Steder særlig langt til beboede Egne. Denne Del af Højlandet er for en stor Del ret godt kjendt af Folkene i Bygden, men Topografien var dog endnu ikke bleven beskrevet i Detaljerne, og Kortet lod en Del tilbage at ønske. Disse Egnes geologiske Bygning var derimod lidet kjendt, og det var derfor Hovedopgaven at faa et Overblik over de geologiske Forhold for at kunne afslutte den geologiske Rekognosering af hele Island. Rejsen til disse Egne er under normale Forhold forholdsvis let at udføre for dem, der ere vant til den islandske Rejsemaade, men iaar besværliggjordes Undersøgelsen meget af daarligt Vejr; Sommeren var ualmindelig kold og fugtig, saa Teltlivet paa Højlandet ofte var mindre behageligt.

Jeg reiste d. 24. Juni fra Kjøbenhavn til Reykjavik og derfra til Borgarfjorden, hvor jeg gjorde forskellige kortere geologiske Udflugter, senere til Præstegaarden Gilsbakki i Hvitársída og saa til Gaarden Fljótstunga, hvor jeg fik en Følgemand, som var nøje kjendt med Tvidægra og Arnarvatnsheidi. Da Borgarfjordens forskellige Egne ere ganske godt kjendte, og

jeg paa forskellige andre Steder har behandlet disse Herreders Geografi og Geologi, vil jeg strax gaa over til en kortfattet Beretning om selve Fjældrejsen.

D. 16. Juli brød vi op fra Fljótstunga og red op ad Nordlingafjót's Dal, hvis Bund optages af den Lava-arm af Hallmundarhraun, der er flydt ned til Bygden; Lavaen er her nogenlunde jævn, og ved Dalsiderne findes større og mindre Græsflader, hvor smaa Vandløb have baaret Sand og Muld fra Fjældskraaningerne ned paa Lavaen og saaledes dannet lidt Jordsmon. Dalen begrænses af forholdsvis lave Bjærgrygge; den vestlige mellem Litlafjót og Nordlingafjót ender mod Nord med en Knude, der hedder Kleppar, og i Bjærgryggens sydligste Tange staar Gaarden Fljótstunga i Skraaningen 739 Fod o. H. Den østlige Ryg, ved hvis østlige Side den bekjendte Gaard Kalmannstunga ligger, strækker sig op til det spidse Fjæld Strútur, der har en Højde af 3305 Fod. Efter at have passeret Nordlingafjót Syd for Strútur, fortsatte vi Rejsen paa Elvens Sydside forbi Surtshellir¹⁾ til Thorvaldsháls, en langstrakt Ryg med bølgeformet Overflade, der dannes af gamle Moræner med en Mængde erratiske Blokke. Fra Thorvaldsháls fører Alfjarvejen over Arnarvatnsheidi mod Nord, men vi bøjede mod NØ. og red uden Sti og Vej over Klippeaase, Stendynger og Grusflader til det nordlige Sauðafjall, hvor vi opslog vort Telt paa Bredden af Nordlingafjót lige overfor

¹⁾ Surtshellir har jeg beskrevet i „Ymer“ 1890, S. 153—54, samt i „Geolog. Iagttagelser paa Snæfellsnes og i Omegnen af Faxebugten“. Stockholm 1891. S. 43—44. I disse Afhandlinger findes ogsaa forskellige Oplysninger om Borgarfjorden og Omegnen af Kalmannstunga, Strútur o. s. v.